

וַיְהִי עֲלֵה קִיטֹר הָאָרֶץ כְּקִיטֹר
הַכְּבָשָׁן, לֹא בִקֵּשׁ עַל לוֹט וְלֹא
אָמַר עָלָיו לִקְבֹּ"ה כְּלוּם. אַף כֹּף
לֹא אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
דְּבָר, כִּדִּי שְׁלֵא יַחֲשֹב אַבְרָהָם
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גִרַע מְזֻכָּתוֹ
כְּלוּם.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁאַבְרָהָם לֹא הִחֲשִׁיב
בְּלִבּוֹ אֶת לוֹט לְכָלוּם - הֲרִי מִסֵּר
נַפְשׁוֹ לְלָכֶת לְהִלָּחֵם בְּקָרֵב עִם
חֲמִשָּׁה מְלָכִים חֲזָקִים, כִּמּוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה
אָחִיו, וְכִתּוּב וַיַּחֲלֵק עֲלֵיהֶם
לִילָה, וְכִתּוּב וַיֵּשֶׁב אֶת כָּל הָרֶכֶשׁ
וְגַם אֶת לוֹט אָחִיו וַרְכָּשׁוֹ הַשִּׁיב
וְגו'. אֲבָל בְּאַהֲבָה שֶׁאַהֲבָה אֶת
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרָאָה
שֶׁמַּעֲשִׂיו שֶׁל לוֹט אֵינָם כְּשֵׁרִים
כְּרָאוּי, לֹא רָצָה אַבְרָהָם שֶׁיִּגְלָלוּ
יַעֲזֹב הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלוּם
מַשְׁלוֹ, וְלִכֵּן לֹא בִקֵּשׁ עָלָיו
רַחֲמִים לֹא בִּתְחִלָּה וְלֹא בְּסוּף.

מִדְּרַשׁ הַנֶּעֱלָם

וַיַּעַל לוֹט מִצּוּעֵר וְגו'. אָמַר רַבִּי
אֲבָהוּ, בֹּא רֹאֵה מֶה כְּתוּב בִּיצֵר
הָרַע, תִּדְעַ לָךְ שְׁאִינוֹ מִתְבַּטֵּל
לְעוֹלָם מִבְּנֵי אָדָם עַד אוֹתוֹ זְמַן,
שֶׁכְּתוּב (יִחְזָקָל לו') וַהֲסֵרְתִי אֶת לֵב
הָאֶבֶן וְגו'. שְׂאֵף עַל פִּי שְׂרֹאָה
בְּנֵי אָדָם נִדְּוִינִן בְּגִיהֶנֶם, הוּא בֹא
וְחוֹזֵר לוֹ אֲצֵל בְּנֵי אָדָם. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב וַיַּעַל לוֹט מִצּוּעֵר,
מִצְעָרָה שֶׁל גִּיהֶנֶם, מִשָּׁם עוֹלָה
לְפָתוֹת בְּנֵי אָדָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁלֹשׁ הַנְּהֻגוֹת
יֵשׁ בָּאָדָם: הַנְּהֻגָת הַשֶּׁכֶל
וְהַחֲכָמָה, וְזוֹ הִיא פֶת הַנִּשְׁמָה
הַקְדוּשָׁה. וְהַנְּהֻגָת הַתַּאֲוָה,
שֶׁהִיא מִתַּאֲוָה בְּכָל תַּאֲוֹת רְעוּת,
וְזֶהוּ פֶת הַתַּאֲוָה. וְהַנְּהֻגָת
הַמִּנְהֻגָת לְבָנֵי אָדָם וּמִחְזָקָת
הַגּוּף, וְהִיא נִקְרָאת נַפֶּשׁ הַגּוּף.
אָמַר רַבִּי דִּימִי, זֶהוּ פֶת הַמִּחְזָקָת.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֹּא רֹאֵה,

וַיְהִי עֲלֵה קִיטֹר הָאָרֶץ כְּקִיטֹר
הַכְּבָשָׁן לֹא תִבֶּעַ עֲלֵיהָ דְלוֹט וְלֹא
אָמַר עֲלֵיהָ לִקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
כְּלוּם, אוֹף הֲכִי קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לֹא אָמַר לִיה מִיָּדִי, בְּגִין דְּלֹא יַחֲשֹב
אַבְרָהָם דְּקִידְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא גִרַע
מְזֻכָּתִיה כְּלוּם.

וְאִי תִימָא דְאַבְרָהָם לֹא הוּא חֲשִׁיב לִיה
לְלוֹט בְּלִבִּיה כְּלוּם, הָא מִסֵּר נַפְשִׁיה
לְמִיָּהָ לְאַגָּחָא קָרְבָּא בְּחִמְשָׁה מְלָכִין
תְּקִיפִין, כְּמָה דְאַתָּה אָמַר, (בְּרַאשִׁית יד) וַיִּשְׁמַע
אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו וְגו'. וְכִתְּבִי
עֲלֵיהֶם לִילָה. וְכִתְּבִי וַיֵּשֶׁב אֶת
כָּל הָרֶכֶשׁ וְגַם אֶת לוֹט אָחִיו וַרְכָּשׁוֹ
הַשִּׁיב וְגו'. אֲבָל בְּרַחֲמֵימָתָא
דְּרַחֲמִים לְקִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְחִמָּא עוֹבְדוֹי דְלוֹט דְלֹא כְּשָׂרָן
כְּדִקָּא יָאוּת, לֹא כְּעָא אַבְרָהָם
דְּכִגִּינָה יִשְׁבּוּק קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
כְּלוּם מִדִּילִיה, וּבְגִינֵי כֹף
לֹא תִבֶּעַ עֲלֵיהָ רַחֲמֵי לֹא
בְּקִדְּמִיתָא וְלֹא בְּסוּפָא:

מִדְּרַשׁ הַנֶּעֱלָם

וַיַּעַל לוֹט מִצּוּעֵר וְגו'. אָמַר רַבִּי
אֲבָהוּ, בֹּא רֹאֵה מֶה כְּתוּב בִּיצֵר
הָרַע, תִּדְעַ לָךְ שְׁאִינוֹ מִתְבַּטֵּל
לְעוֹלָם מִבְּנֵי אָדָם עַד אוֹתוֹ זְמַן
דְּכִתְּבִי, (יִחְזָקָל לו') וַהֲסֵרְתִי אֶת
לֵב הָאֶבֶן וְגו'. שְׂאֵף עַל פִּי שְׂרֹאָה
בְּנֵי אָדָם נִדְּוִינִן בְּגִיהֶנֶם, הוּא בֹא
וְחוֹזֵר לוֹ אֲצֵל בְּנֵי אָדָם, הִדָּא הוּא
דְּכִתְּבִי וַיַּעַל לוֹט מִצּוּעֵר. מִצְעָרָה
שֶׁל גִּיהֶנֶם מִשָּׁם עוֹלָה לְפָתוֹת
בְּנֵי אָדָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה שְׁלֹשׁ הַנְּהֻגוֹת יֵשׁ
בָּאָדָם, הַנְּהֻגָת הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה
זֶהוּ הִיא (דף קט ע"ב) פֶת הַנִּשְׁמָה
הַקְדוּשָׁה. וְהַנְּהֻגָת הַתַּאֲוָה שֶׁהִיא
מִתַּאֲוָה בְּכָל תַּאֲוֹת רְעוּת, וְזֶהוּ
כֶת הַתַּאֲוָה. וְהַנְּהֻגָת הַמִּנְהֻגָת
לְבָנֵי אָדָם וּמִחְזָקָת הַגּוּף וְהִיא
נִקְרָאת נַפֶּשׁ הַגּוּף, אָמַר רַב דִּימִי
זֶהוּ כֶת הַמִּחְזָקָת.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֹּא רֹאֵה לְעוֹלָם
אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט